

Historici, jak je neznáte. Výstava ukáže Pekařovy snímky a Šimákovy básně

17. 08. 2020 11:53

Josef Pekař a Josef Vítězslav Šimák v zajetí múz — Nehistorická výstava k výročí narození známých historiků. Tak se jmenuje výstava, která bude od 10. září k vidění v turnovském Kamenářském domě, jenž je pobočkou tamního Muzea Českého ráje. Koná se v rámci Dnů evropského kulturního dědictví a potrvá do 15. listopadu.

„V letošním roce uplyne 150 let od narození dvou významných českých historiků, turnovských rodáků – Josefa Pekaře a Josefa Vítězslava Šimáka. Jejich osobnosti si připomeneme z poněkud netradičního úhlu. Je poměrně známo, že Josef Vítězslav Šimák psal básně, ale už méně se ví, že Josef Pekař byl nadšeným fotografem. A právě tyto dva jejich koníčky naše výstava návštěvníkům přiblíží,“ uvedl kurátor výstavy, historik David Marek.

„Dnes víme, že i Josef Pekař měl ve svém mládí nutkání vyjádřit se ve verších – nějak to snad již patřilo k ušlechtilé duši gymnazisty, ale poměrně záhy tuto literární oblast opustil. Již ve svých čtrnácti letech si dle svého mínění uvědomil, že v tomto směru nedosahuje požadovaných kvalit a plně se začal věnovat studiu historie. Naštěstí mu zůstala koníčkem fotografie. Josef Pekař měl fotografii rád, sám však nemusel být předmětem zájmu fotografů. Líbilo se mu stát na druhé straně fotoaparátu a množství obrázků, které po sobě zanechal, to jen dokládá,“ popsal osobnost Josefa Pekaře historik David Marek.

Především v období před první světovou válkou byl Pekař horlivým amatérským fotografem a fotoaparát mívával při svých výletech Českým rájem často u sebe. I když ne zrovna v kapse, jak jsme zvyklí dnes. Ve svých vzpomínkách se Josef Hobzek přímo zmiňuje, že Pekař měl fotografické aparáty dva, z nichž jeden takřka obrovských rozměrů musel převážet povozem. Jím fotografoval hlavně krajinné krásy svého rodného Turnovska.

Největší část z jeho produkce zaujímají fotografie zachycující podobu různých stavení v okolních vsích a nezapře se ani Pekařův zájem o hrady Českého ráje. Především Kost a Trosky zachytil v desítkách pohledů z různých úhlů a během všech ročních období. Bez zajímavosti

nejsou ani soubory fotografií z různých výletů, a to z Českého ráje, ale i z dalších končin naší země, kde jsou zachyceny jak historické památky a města, účastníci těchto výletů nebo evidentně pouze náhodně okolo jdoucí lidé, kteří se Josefu Pekařovi na chvíli zastavili, aby si je mohl vyfotografovat. Soubor fotografií, který je součástí jeho osobní fondu uloženého v Archivu Národního muzea, je opravdu široký a na výstavě jsou reprezentovány snímky právě tak, aby byl výběr co nejpestřejší.

„Josefa Vítězslava Šimáka zajaly jiné múzy. Jeho působení se často připomíná v souvislosti s turnovským divadlem a několika režijními počiny, ale díky své introvertní a přemýšlivé povaze se také od mládí věnoval poezii. Počátky jeho literární činnosti sledujeme již na nižším gymnáziu, první dochované verše máme již ze sekundy, z tercie dokonce epos Dobyťtí Cařihradu. Psal verše epické i lyrické, z nichž některé dnes sice zavání už nemoderním patosem, ale mnohým nechybí vtip, úderná síla či romantická poetičnost,“ dodal David Marek.

První rukopisné svazky věnoval svým rodičům: Matičce (1886), verše z let 1887–1888 zase připsal otci. Už v těchto sbírkách se objevují příběhy inspirované historií (Na Hrubé Skále 1629, Valdštejnův sen aj.). Na návštěvníkovi výstavy bude, ať sám posoudí, do jaké míry měl nebo neměl J. V. Šimák pravdu, když si ve svém zápisníku poznamenal: „Řeknu-li komu o veršování svém, usměje se pohrdlivě, neb aspoň soustrastně a pomyslí si, také jeden z bláznů! A ke všemu shledávám, že nejsem básníkem ani prostředním vůbec, žádným, leč bohužel pozdě shledávám“.

Výstava bude otevřena při příležitosti dokončení Naučné stezky Josefa Pekaře, která bude slavnostně otevřena 26. září na Dlaskově statku. Zhruba čtyřkilometrová stezka spojí Dolánky u Turnova, Pekařův rodný Malý Rohozec, kde je její součástí Pekařova pamětní deska, a stejně jako historikova životní pouť, i stezka končí na jenišovickém hřbitově u kostela sv. Jiří. Na nové stezce je instalováno šest zastavení, šest panelů věnovaných prof. Josefu Pekařovi. Každý z nich je rozdělen do tří částí nazvaných Z Pekařova života, Z Pekařova kraje a Místo, kde se panel nachází. Bonusem každého panelu je v pravém dolním rohu umístěný QR kód, jehož prostřednictvím se zvědavý čtenář může připojit na webové stránky s obsáhlejšími texty, mapou trasy, rozšířenou fotogalerií a pro zahraniční turisty jsou tu připraveny také anglické a německé jazykové mutace. Jednotlivé panely naučné stezky se nalézají v Dolánkách u Dlaskova statku, ve Vazoveckém údolí u Bezednice, na Malém Rohozci hned tři z nich – ve svahu pod původní Pekařovou chalupou, v místních částech Na Černavě a Na Pískách. Poslední je umístěn v Jenišovicích u hřbitova.

Více informací je také na webových stránkách Pekařovy společnosti Českého ráje:
<http://www.pekar.turnov.cz>

TZ: Muzeum Českého ráje